

Grip op de Maas fase 2 – bijeenkomst 6

Datum: 6 maart 2017

Tijd: 1300 -1700

Locatie: HNK, Arthur van Schendellaan 650, Utrecht

Aanwezig Grip op de Maas:

- Maarten van der Vlist (RWS)
- Albert Barneveld (RWS)
- Leo Klatter (RWS)
- Michiel Bakker (RWS)
- Wim van Hengel (RWS)
- Ronalt Folbert (Heijmans)
- Jan Bozelie (Alliander)
- Fred Mathot (Alliander)
- Jos Blom (Alliander)
- Ben Tubben (Alliander)
- Manon Jütte (Alliander)
- Thijs Turèl (Alliander)

Spreekers (geen co-creatie team lid):

- André Schiltmans (Alliander DGO)

Opening en mededelingen

Komende SER energieakkoord

Op 7 maart is er een bijeenkomst over het komende SER energieakkoord. Tijdens deze bijeenkomst presenteert RWS hun ambities om hun areaal ter beschikking te stellen voor zonnepanelen en wind (Petaplan). Het kernteam Grip op de Maas geeft aan dat ze van mening is dat bij deze gelegenheid een doorkijkje naar een komende innovatie niet mag ontbreken: ons pseudo ontwerp van de het co-creatie traject grip op de Maas. Daarom zijn in onderling overleg enkele slides aangeleverd waarin het centrale denken van het pseudo ontwerp wordt gepresenteerd.

Co-creatie traject Grip op de Maas, fase 2

Naast het Energie perspectief zijn er nog vijf andere perspectieven binnen Grip op de Maas. Het energieperspectief heeft een grote stap gezet en wil fase 2 graag afsluiten, zodat er ruimte komt om met fase 3 aan de slag te gaan. Het voorstel is om over de resultaten van het Energieperspectief fase 2, een brede bouwcampusbijeenkomst te organiseren waarvoor alle Grip op de Maas deelnemers uitgenodigd worden, aangevuld met vertegenwoordigers van de organisaties die deelgenomen hebben aan het Energieperspectief fase 2. Afstemming zal er zijn met de andere perspectieftrekkers over te organiseren bijeenkomst.

Doelen van de dag:

- Kennis nemen over warmtenetten
- Bespreken huidige versie pseudo-ontwerpen
- Bespreken wat er nog te doen is voor het afronden van fase 2

Zie voor de presentaties van deze sessie de bijlagen.

Co-creatie sessie

1. Warmtenetten

Presentatie door Andre Schiltmans (Alliander Duurzame GebiedsOntwikkeling - DGO)

Dialogo:

De groep geeft aan dat de presentatie van Andre goed onderbouwt wat het nut en noodzaak van warmtenetten de komende decennia gaat zijn. Als Nederland van het gas af gaat, dan zal er voor de gebouwde omgeving (dus ook de huisvesting) lokaal oplossingen getroffen moeten worden. Deze lokale oplossingen zijn afhankelijk van het gebied, de bebouwing, beschikbare gelden, etc.. In zo'n toekomst en bij specifieke lokale situaties zou de inzet van een crosssector energie/water systeem voor lokale warmtevoorziening, goed kunnen passen.

De presentatie verlegt de focus van de aanbodkant van warmte naar de vraagkant. De uitdaging van warmtenetten is het organiseren van volledige deelname. In dit proces is de rol van de gemeente heel erg belangrijk. Het helpt dat een aanzienlijk deel van de woningen in Grave in handen zijn van woningcorporaties. Dat maakt het mogelijk om met een beperkt aantal partijen een kern te vormen voor de organisatie en het gesprek met de bewoners aan te gaan.

De groep is geïnteresseerd in vuistregels voor de berekenen van de kosten van warmtenetten. Antwoord: dit is sterk afhankelijk van lokale omstandigheden, maar de vuistregel die gehanteerd wordt is een miljoen euro per kilometer laag-warmtenet. In de polder kan dit tot 50% goedkoper, in de stad is het soms 75% duurder.

Om de woningen in Grave van warmte te voorzien is zijn warmtepompen nodig. De maatvoering van een warmtepomp van voldoende schaal om Grave te voorzien komt ter sprake. Gedacht moet worden aan ongeveer vier zeecontainers.

In de presentatie wordt het HEAT-simulatiespel getoond. De groep is geïnteresseerd wat voor rol tool wellicht kan spelen in fase 3 van het Energieperspectief van Grip op de Maas.

2. Pseudo-ontwerpen

Presentatie door Ben Tubben (Alliander)

Een vertegenwoordiging van de co-creatiegroep heeft sinds de vorige bijeenkomst een slag gemaakt in het concreter maken van de pseudo-ontwerpen. Ben presenteert de resultaten aan de groep.

Ben vertelt dat er meerdere opvattingen waren over de wijze waarop de pseudo-ontwerpen van elkaar zouden moeten verschillen. Uiteindelijk is gekozen de pseudo-ontwerpen te laten variëren in opgave die ze invullen. Een pseudo-ontwerp richt zich enkel op het sluis- en stuwcomplex zelf, één richt zich op de vraag van het dorp Grave, en één combineert beide tot één opgave.

Dialogo:

De groep is het eens dat het derde pseudo-ontwerp, dat laat zien hoe het sluis- en stuwcomplex kan worden ingezet voor de energieneutraliteitsambitie van zowel de sluis als de naburige woningen en industrie de hoofdobbrengst is van deze fase van het co-creatietraject. Het getoonde pseudo ontwerp is daarbij ook autarkisch voor het systeem zelf en levert voldoende elektriciteit voor het bouwen van de sluis en het aanleveren van de bouwgrondstoffen.

Benadrukt wordt nog dat het biologisch beter is om warmte uit stromend oppervlaktewater te winnen dan uit de bodem. Dit kan situationeel op locatie verschillend zijn.

Het begrip 'energieautarkisch' ligt mogelijk gevoelig bij RWS. De groep gaat op zoek naar een nieuw woord met dezelfde strekking.

Afgesproken wordt om de volgende bijeenkomst een grove uitwerking van de business case te maken ('achterkant van een bierviltje'). De groep realiseert zich dat het pseudo ontwerp nog veel onduidelijkheden kent.

3. Eindpresentatie fase 2, Energie perspectief, Grip op de Maas

Er wordt geopperd dat het mooi zou zijn als we het pseudo ontwerp middels een *artists impression* kunnen presenteren. Bijvoorbeeld door een filmpje te laten maken die het toekomstige systeem in het landschap laat zien en ook kort de kern informatie levert.

Er zal een eindrapport fase 2 opgesteld worden waarin de bevindingen gestructureerd worden opgeschreven. Dit rapport vormt de basis voor het opstellen van het fase 3 plan van aanpak. Tevens zal dit rapport de basis zijn voor RWS traject voor akkoord en draagvlak voor fase 3.

De groep besluit dat het eindrapport het generieke systeem zal beschrijven. Daarnaast laat het rapport de toepassing in Grave als mogelijkheid zien. Dit om te zorgen dat het resultaat nog bruikbaar is in het geval dat de situatie in Grave in een volgende fase toch niet ideaal blijkt voor deze oplossing.

Door het rapport generiek te schrijven komt de nadruk te liggen het systeem en de kaders waarbij een warmtewinning in de rivier succesvol kan zijn. Bijvoorbeeld: vanaf welke grootte warmtevraag op welke afstand van een sluis en stuwcomplex.

4. Multiwaterwerken

Deelnemers van de groep die ook in het MultiWaterWerken traject betrokken zijn, geven dat de pseudo-ontwerpen niet pasten in hun multi criteria analyse proces. Daar was juist behoefte aan pseudo-ontwerpen die verschillende invulling geven aan dezelfde opgave. Dit om de beoordelingsmethodiek te testen. Achteraf is dit logisch. Dit Grip op de Maas co-creatie team werkt aan het perspectief op de opgave. Het multi criteria analyse proces wordt pas toegepast nadat het perspectief op de opgave vastgesteld is.

Actielijst

- Rapport CE Delft rondsturen (Thijs)
- Uitwerken business case achterkant bierviltje (Ben, Ronalt, Jan, Manon, Albert, Simon, Maarten, Albert en Thijs.)
- Opnemen paragraaf over de loop van co-creatieproces in eindrapport (Thijs)